

ALBINA

REVISTĂ POPULARĂ

Apare în fiecare Duminică

COMITETUL DE REDACȚIE:

ION KALINDERU

P. Gârboviceanu	P. Dulju
G. Coșbuc	V. S. Moga
G.-I. P. V. Năsturel	N. Nicolaescu
Gh. Adamescu	Gr. Teodossiu
I. Otescu	C. C. P.-Tașcă.

Stramb

a târît după sine pe copil în curte, i-a pus mânilor pe un lemn și cu toporul i le-a tăiat pe-amândouă din încheetura palmelor. La țipetele copilului a alergat mamă-sa, și când a văzut sângele și pe copil leșinat și fără mâni, a înebunit de groază. Bărbatul, după câteva clipite și-a venit în fire și cunoscându-și păcatul, și văzându-și și copilul mort și nevasta nebună, a intrat într'o poiată și s'a spânzurat. În faptul acesta, negreșit, cauza cea dintâiu a fost nesocotința săteanului, să-și lase banii ori-și unde. Dar cauza cea mare a nenorocirii a fost turbata mânia a lui. Și mai citisem un caz, întâmplat tot la noi și povestit de gazete, cum un sătean înfuriindu-se pentru nimica toată, dintr'o neînțelegere cu nevastă-sa, a luat pușca din cuiu și și-a ucis soția cu un glonte, apoi de teamă și de des-nădejde, și-a aprins casa și s'a spânzurat și el. Și aveă trei copii mici, pe care într'o năvală de mânia i-a făcut orfani de-amândoi părinții, le-a aprins și căscioara, ca să rămăe pe drumuri.

Dar chiar dacă în mânia omul nu face rău altora, își face sie-și totdeauna, pentrucă mânia când năvălește de-odată pe om cu toată puterea ei, îi poate pricinui moartea. Câți oameni n'au murit trăzniți în accese de furie! În istorie se povestesc multe cazuri de acestea. Împăratul Romei Nerva, acel care a luat copil de suflet pe Traian și l-a făcut urmaș al său în scaunul împărăției, eră un bătrân bun și blând de altfel, dar se mâniă lesne, fără însă a face vr'un rău cuiva. Și tocmai din mânia a murit, căci într'o zi văzând fără veste în fața sa pe un senator care-l insultase, atâta mânia l-a năpădit că a căzut jos fără suflare. Alt împărat roman, Valentinian, a murit tot într'o mânia ce l-a cuprins, auzind de biruințele Germanilor. Un vestit doctor rus, Rogianowsky, văzând la o operație pe un asistent al său că umblă neîndemânatec cu cuțitul, s'a mâniat așa de tare că a căzut grămadă mort. Și faimosul chirurg englez Sir John Hunter a murit tot din cauza mâniei.

Însumi eu am văzut într'un oraș din Germania

murind trăznit, în fața mea, un bărbat tânăr, din cauza mâniei. Eră însurat de curând și călătorie cu soția sa; iar mânia l-a apucat pentru întârzierea chelnerului de a-i aduce o mâncare comandată. Adevărat e că-l amânase prea mult chelnerul, și când, la observația lui, chelnerul i-a răspuns cam batjocoritor, el s'a ridicat furios, cred că cu gândul să palmuiască pe chelner, dar abia s'a repezit în sus, când a căzut ca un buștean sub masă.

Mânia, firește, nu aduce totdeauna moarte, dar totdeauna pricinuește vr'un rău și produce tulburări mari în organizmul nostru.

De multe ori ne vatămă sănătatea; mulți din mânie capătă damblale, alții se îmbolnăvesc de alte boale. Mânia, mai ales pe vremea când ești la masă, produce serioase boale de stomac, și în cel mai bun caz îți pierde cu totul pofta de mâncare.

Astfel mânia aduce omului mâniaș multă vătămare a sănătății, și e deci în interesul sănătății sale proprii ca omul să nu se mânie. Că mânia e o pornire naturală a oricărui om, o pornire înăscută, asta nu e o scuză, căci fiecare om are minte și atârnă de el să și domolească și să-și ție în frâu mânia. Nu e scuză că ai făcut ceea și ceea în mânie, câtă vreme ai judecată peste care poți fi stăpân: sunt, adevărat, și oameni cari nu se pot stăpâni, dar virtutea cea mare este tocmai obișnuirea de a se stăpâni.

G. Coșbuc.

Alegerea găinilor.

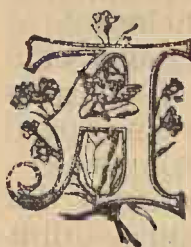
Toamna se aleg totdeauna găinile cari dorim să ouă.

Se înlătură toate găinile cari au trecut de 3 ani și ca să le cunoaștem, le așezăm un inel de sârmă la picioare și le punem la îngrășat.

Se înlătură de asemenea și acelea cari n'au spinarea lungă, pieptul și pantecele mari, ochii vioi și creasta roșie.

Se vor înlătură găinile cu coada prea ridicată, căci aceste păsări fac de obicei ouăle prea mici.

ERI ȘI AZI

desea întâlnești oameni cari-ți laudă fericirea țeranului și bogăția lui în trecut, cari spun că satele noastre n'au propășit, ba chiar că au dat îndărăt.

Impotriva acestor oameni chiar faptele nu sunt destul de doveditoare. Dar mi-te vorbele? De aceea vom arăta cum eră un sat cu jumătate de veac înainte și ce e azi.

De altfel, se poate spune fără teamă că am greși că satele noastre nu au dat îndărăt, ci au mers mult înainte. Locuințele sătenilor sunt mai bune; satele au școli, au primărie și biserică; nu mai sunt o adunătură de bordee, de cari se spăriau călătorii străini.

Pe urmă, țeranii au unelte mai bune și mulți se îmbracă mult mai bine decât în trecut. E drept că n'au vite; e drept că, din pricină că s'au îmulțit, au lipsă de pământ; e drept că au și cerinți mai multe decât înainte vreme; că unele sate sunt sărace, dar sunt și sate, adevărate minuni pe lângă ce erau.

Asemenea sat este Rădășenii din județul Sucevei, descris atât de bine de d-l A. D. Xenopol

Satul Rădășenii a fost mănăstiresc și se arendă la feluri arendași, cari scoteau și sufletul din oameni; căci eră pe vremea boerescului și-a dijmelor fără milă, vremi pe cari le fericesc unii, când și preotul din sat și preoteasa făceau boeresc. Oamenii erau atât de globiți cu munci și cărături că nu mai puteau să-și îngrijească nici de casele lor, nici de acarete. Din roadele de pe straturile din grădină n'aveau voe să vândă nimic până nu se dijnuea. Eră mare neajuns pentru oameni. Femeile trebuiau să țese pentru curte anumit număr de coți de pânză. Li se dădea cânepa ori inul cântărit, și, dacă nu ajungea, femeile cumpărau din banii lor fuioare.

Oamenii erau descurajați, prăpădiți de griji și de sărăcie; bărbații neîngrijiți și neprimeniți, temeile, de asemenea. Și când răposatul preot și învățător Lateș a venit în sat, a văzut că nu e vorbă numai să învețe carte pe copii, ci că

trebuie să le îngrijească mai întâiu de trup, ca pe urmă să poată sufletul să se desvălească în voce. Băieții erau cu plete pline de necurătenie și vietăți, cu mâinile murdare și ca vai de ele; căci mamele, pe lângă că n'aveau vreme, apoi erau descurajate. Omului chinuit, nu-i arde de frumos ori de curat, ci, din ce în ce, nevoea, sărăcia și necurătenia îl lovesc mai mult, îl secătuesc de puteri. Așa roade omida pomul, și, după ce nu mai are frunze, toate belelele năvălesc pe el, de-l omoară.

Răposatul preot, tânăr, plin de nădejde și dragoste pentru țeran, făcea parte din ucenicii lui Kogălniceanu, și, sprijinit pe el, a putut lumina pe țerani să-și caute drepturile, să se unească și să ia dâșii moșia în arendă.

Trebue să-ți închipui pe răposatul preot, înflăcărat de ideile dela 48, ca să înțelegi faptele cari azi par uriașe.

Pe lângă că a găsit școala într'o stare de plâns, tot de plâns eră și satul întreg. Necurătenia copiilor eră într'atâta că mulți din cei veniți la școală aveau și chelbe. Invățătorul, adevărat apostol al luminei și plin de dragostea de neam, nu s'a îngreșat, nu i-a izgonit, cum ar face poate un dascăl igienist de a-zi. Nu, a cetit și el prin cele cărți de doftorie pentru norod, i-a tuns întâiu și'ntâiu, i-a curățat bine a făcut leșie, i-a spălat, nu ca un tată, ci ca o mumă bună și luminată. Când mamele și-au văzut băeții tunși, nu le cam venea la socoteală; dar preotul le-a spus că întâiu e curățirea trupului. Le-a sfătuit să-i primenească și să-i trimeată curați la școală, că așa se cuvine ca omul să-și caute nu numai de suflet, ci și de trup. Același lucru a făcut și cu fetele, căci nu eră o școală anume pentru ele. Pe acestea, pe lângă carte, a pus pe soția sa, fără nici o plată, să-i dea ajutor și, după masă, să le deprinză cu cusutul, cum să pue un petec, o betiță, un guler la cămăși, le-a arătat foloasele curățeniei și ale muncii chibzuite în gospodărie.

Pe lângă asta, poate, a lucrat și faptul că erau aproape de Bucovina și mulți mergeau ori veneau de acolo. Așa s'au deprins a îngrășă pământul, a semăna, pe lângă porumb și grâne, cartofi mulți cari sunt sațul casei și al vitelor. când nu se prea face pâine.

Fără îndoială, satul eră într'o parte de loc bună și oamenii aveau din moși-strămoși pomete cu tot soiul de

poame. Erau, ca și un strat de semănătură care are puțința de a fi rodnic și frumos, dar pe care-l înăbușe buruiianul. Aci buruiianul eră neștiința, gloaba boerescului și a a dijmei. Legea dela 1864 i-a făcut stăpâni pe moșiile lor. Au scăpat și cu pometele, cari, vom vedeà că pentru ei sunt izvor de bogăție. Povețele învățătorului-preot și pildele ce le dedeà arătându-le cum să-și lucreze mai cu folos pământul, a dat roade nemaiînchipuite. Dintr'un sat de oameni, cari o duceau ca vai de lume, unde erau prădați fără milă iar temeile n'aveau nici vreme nici pricepere a-și țineà casele și pe ai lor curați, azi e un sat cum nu știm de mai are păreche în țară. Vreme de 40 de ani, rând pe rând, s'au luminat și s'au îmbogățit, cum vom arătà în alt număr pe larg, ca să vadă cei ce sunt mai necredincioși decât Toma, că în țara românească s'a făcut mult în cei cinzeci de ani din urmă. Bine înțeles acolo unde a fost destulă vlagă și s'au găsit apostoli mai bunicei, ca răposatul preot Lateș.

Vor vedeà cum dintr'un sat cu case tupilate, cu pomete dezgrădite și cu curțile pline cu gunoae, se poate ajunge la un sat ca Rădășenii. Învățătorilor le va sluji de pildă, și vor căpătà încredere în puterea de muncă, de pricepere și economie a țeranului român, dacă are cine să-l lumineze.

A fi născocitor e greu și chiar cu neputință. Drumul de fier și toate născocirile mari le-au făcut numai câți va oameni; mulțimea noroadelor s'a luat după alții. Tot așa e și cu țeranul nostru. Nu poate el născoci cum ar fi mai bine să lucreze și mai cu folos în felurite împrejurări, dar învățătorul și preotul, cari au cetit și au văzut cum se face în alte țări, pot să-l lumineze și să-i arate ce ar fi mai bine. Așa a făcut răposatul preot Lateș, care, prin pricepere și strădanie neobosită, vreme de mai bine de 30 de ani, a adus țarei asemenea folos. Căci, în adevăr, la satul Rădășeni, s'ar cuveni să meargă măcar o dată în viața lor, cum merg creștinii la Erusalim. S'ar încredința din văzute ce poate da mintea și munca Românului, când încape pe mâini bune cum a fost ale răposatului preot și învățător Lateș.

Sofia Nădejde.

Legea pentru cassa rurală (1).

II.

assa rurală, despre care se vorbește de atâta vreme, e un fel de bancă, a cărei menire de căpetenie e a ajuta pe țeranii români, plugari, să cumpere pământ.

Această bancă va avea un capital de zece milioane de lei. Jumătate din bani îi va pune Statul, iar jumătate cine va voi. Atâta numai că au voie să pună bani numai Români și cel ce o pune n'o să aibă voie să-și vândă dreptul de tovarăș la bancă oricui, ci numai cu învoirea băncii și numai la Români. Iată ce înseamnă că vor fi acțiunile *nominative*.

Pentru ce s'a făcut îngrădirea aceasta? De ce să nu se dea voie ori cui, fie el Român, fie strein, a se face tovarăș sau acționar la Cassa rurală? Pricina e lesne de înțeles. Legiuitorul s'a temut ca nu cumva străinii să se îndese și să bage atâția bani în această bancă, în cât să fie stăpâni pe dânsa și deci să-și aleagă directori și administratori dintre ei spre a urcă apoi prețurile pământului cum vor găsi cu cale. Statul a avut grije să nu lase tot capitalul nici pe seama Românilor: pune și el jumătate, dar are și drepturi mari, așa ca interesele țeranilor să nu sufere. N'a voit legiuitorul să fie tot capitalul al Statului, ca să nu crează țeranii că e vorbă de vre-o vânzare de moșii de-ale Statului sau de vre-o «improprietărire» ca la 1864.

Am întrebuițat vorba improprietărire aci, ca să vorbim ca țeranii și ca atâția alții cari ori n'au înțeles că la 1864 nu s'a dat țeranilor clăcași pământ, căci pământul eră al lor dela moșii strămoși ori, dacă au înțeles, s'au făcut că nu pricep boabă. Legiuitorul a voit să se vază lămurit că e vorba numai de o ușurare a acelor țerani ce vor să cumpere pământ și a acelor proprietari mari cari vor să vândă.

Capitalul băncii s'a mărginit la zece milioane numai, deocamdată, căci, dacă o fi nevoie, adunarea acționarilor va putea cere dela guvern voie să-l mai sporească. La fiecare sporire, Statul va pune jumătate.

Cassa rurală se înființează pe 30 de ani. În această vreme, legea votată anul acesta nu se va mai putea schimba, nici lărgind-o nici îngustând-o. Chiar și după cei 30 de ani, dacă nu i se vor prelungi drepturile, Cassa rurală tot își va urma

(1) «Monitorul Oficial» No. 4, 4 Aprilie 1908.

lucrările începute, până la isprăvirea lor. De pildă chiar în anul al treizecilea vor putea niște țărani să cumpere o moșie sau o bucată de moșie, dar plata o vor face timp de treizeci de ani de acolo înainte și deci Cassa rurală va avea de lucru.

Iată în amănunt ce daraveri va face Cassa rurală (art. 4).

Cassa rurală se va înțelege asupra prețului cu proprietarii cari vor să vândă moșii sau părți din ele. Chiar când țăranii s'ar înțelege de-adreptul cu proprietarul, prețul tot Cassa rurală îl va putea hotărî. N'a voit legiuitorul să se lăcomească țăranii și să se îngloade cu prețuri prea mari, pe cari mai pe urmă să le vie greu a le plăti ori chiar pește puțință.

Cassa rurală are drept să cumpere la mezaturi sau prin bună înțelegere moșii sau părți de moșii, chiar dacă nu va avea mușterii țărani gata a le cumpără. Dar nu are drept să ia moșii sau părți de moșii mai mici de 200 de hectare. Când însă cumpără dela așezămintele publice, (Eforia spitalelor, Sfântul Spiridon) sau dela Societățile de asigurare poate cumpără și întinderi mai mici de 200 de hectare.

Cassa rurală va plăti prețul moșiilor cumpărate de țăranii, în parte cu banii ce aceștia vor vărsa la început, iar în cea mai mare parte cu hârtie, cu *bonuri rurale*, cari vor umbla cum umblă hârtiile Creditului funciar rural și ale celui urban, adică le va putea cumpără ori cine va pofti, fie Român fie străin.

De ce se dă voie ca pe aceste bonuri să le cumpere ori cine vrea să-și bage banii în ele? Pentrucă stăpânii de bonuri au drept numai să-și ia regulat, de două ori pe an, dobânda și să-și primească plata capetelor, când le va eși numărul la sorți. Deci n'au cum se amestecă în administrația și în daraverile Cassei rurale.

Prin urmare, vânzătorul moșiei își va primi o parte din preț în bani, iar cea mai mare parte în hârtii de ale Cassei rurale, aducătoare de dobândă și chezeșuite cu toată averea Cassei rurale și de Stat. Cumpărătorii în timp de treizeci de ani, vor avea de plătit dobânda și capetele, deci va fi de unde plăti celor ce vor fi cumpărați bonurile rurale.

Legiuitorul a avut grije de-a hotărît chiar el ce dobândă vor avea a plăti țăranii cumpărători de moșii pentru creditul ce li se face. Căci li se face împrumut spre a putea plăti prețul moșiei, iar ei îl plătesc în 30 de ani. Dobânda va fi de 5% câtă e și la bonuriile rurale. Împrumutul ce se face țăranilor e chezeșuit în pământul ce cumpără, care rămâne ipotecat la bancă până ce se va plăti toată datoria.

Cassa rurală va ajuta comunele să plătească islazul ce vor fi cumpărat, după legea pentru învoelile agricole. Islazurile vor stă ipotocate la Cassa rurală până ce comuna va isprăvi cu plata lor.

Pe lângă asta, Cassa rurală va încuraja și priveghea lucrarea pământului pe loturile ce țaranii vor fi cumpărat prin mijlocirea ei. Înțelege oricine că e foarte mare interes ca țaranii să-și lucreze bine și cu folos loturile, căci numai așa vor fi în stare a plăti prețul cu dobânzile lui, a purta alte sarcini ce au și ar avea și cu ce trăi omenește și a-și crește copii.

Mulți s'au temut că țaranii, ca să silească pe proprietari să le vândă moșiile, vor căuta să le facă zile amare, să-i amenințe sau chiar să-i lovească, să le puie foc sau să le facă alte răutăți, ca doar s'ar înspăimânta și ar da moșia de frică. Deaceea în art. 12 s'a hotărât că, dacă s'ar întrebuința amenințări, bătăi sau orice alte mijloace silnice spre a sili pe proprietar să vândă ori pe țaran să cumpere, moșia aceasta nu se va mai putea vinde prin mijlocirea Cassei rurale, timp pe zece ani. Deasemenea se va urma și cu moșiile unde în timpul celor doi ani din urmă, socotiți dela data când e vorba să se vândă, se va dovedi că țaranii au pus foc ori s'au înțeles să nu lucreze de loc spre a sili pe proprietar să se lipsească de moșie și s'o vândă.

Se înțelege că nu e vorba de focurile sau împotrivirea la facerea muncilor întâmplare cu prilejul turburărilor din Martie 1907.

Cei ce s'au dovedi că sunt făptuitorii amenințărilor loviturilor sau altor silnicii în potriua proprietarilor spre a-i sili să vândă moșia, pierd dreptul, pe totdeauna, de-a cumpăra pământ cu ajutorul Cassei rurale.

Vânzările cari s'ar face fără a țineă seamă de această oprire a legii, le va desființa ministerul.

Ar trebui deci să se aducă la cunoștință sătenilor această măsură și pedeapsa hotărâtă prin lege, ca nu cumva să-i împingă păcatul să se apuce de blestemății de acestea și să-și piarză dreptul.

Mai e o măsură bună, pe care legiuitorul a luat-o prin articolul 11 din legea Cassei rurale.

Se știe că una din pacostele cele mai mari ale țaranilor, este ușurința cu care se încred în tot felul de hoțomani și de samsari. Aceștia le toacă vrute și nevrute până ce-i fac să creadă că au trecere pe lângă oamenii mari și că, dacă li s'o plăti bine, vor face să cumpere cutare moșie. Neapărat că vază și trecere au cât păr pe broască. Dar punga își umplu cu lei de la cei lezne crezători? Dar de băut și de mâncat îi mănâncă și-i beau pe cei ușori la minte? Li beau și-i mănâncă, firește. Ba tot ăștia i-ar împinge să facă și cele mai mari nebunii, ca amenințări, puneri de foc și alte fără de legi, de și-ar perde oamenii dreptul de-a cumpăra.

Iată deci că toți cei cari au durere de inimă pentru țărani sunt datorî a le deschide ochii că nu trebuie să se ia după samsari, jalbari și alți șireți de aceștia. Să le spună

că pot să se înțeleagă de dreptul cu proprietarul și apoi să se încrează în direcția Cassei rurale, care va avea grijă să nu-i lase să dea prețuri umflute.

Art. 10 hotărăște că, dacă se va dovedi că proprietarul sau țărani, s'au folosit de vreun mijlocitor, apoi ca pedeapsă, timp de doi ani, moșia aceea nu se va mai putea vinde prin mijlocirea Cassei rurale.

În numărul viitor vom arăta și condițiile cumpărării.

I.

Păserile

Cucoara sau Coeorul. Dropia și Spureaciul.

Coara cenușie (*Grus cinerea*) sau Coeorul mare ajunge până la 1 m. 3 d. de naltă. E cenușie peste tot. Penele de pe cap sunt ca niște țepi, iar creștetul gol, adică pleș, de culoare roșie. Pe latura capului are o pată albă. Are picioarele foarte nalte, cu trei degete înaintea, al patrulea, care e înapoi, ajunge de pământ numai cu vârful unghiei. Penele cele mari dela aripe sunt negre, în formă de secere și crețe. Se hrănește cu broaște, șerpi, gănganii de apă și semințe. Iarna o petrece în jurul Mării Mediterane, dar vara trăesc și clocesc în țeri mai dela Miază-noapte, precum și la noi. Când se călătoresc dela noi zboară foarte pe sus în formă de unghiu $\wedge$. Cunoaștem cu toții strigătul lor ca de trâmbiță, atât de resonător și de jalnic, poate pentru că ne vestește că se călătorește și vara.

Mai e un fel de Cucoară, cărei îi zicem tot *Cucoară* sau *Coacor mic*. Nemții îi zic *Der Iknngfern uranich* sau Cucoara fecioară, de aceea și latinește are numele *Grus virgo*. E mai mică decât cealaltă, până la 84 de cent. E cenușie peste tot. Are îndărăt de tâmple câte un canaf alb de pene atârnat în jos. Obișnuită în Africa de Miază-noapte și Africa de mijloc; dar se află și pe la noi. Scoate pui pe aice, chiar și prin Moldova.

Dropia mare (*Otis tarda*). Nu are degetul al patrulea, cel întors îndărăt. Nemțește îi zic *Trappe*, nume înrudit cu al nostru. Ajunge naltă până la un 1 m. 2 d. Penele ei sunt galbene roșietece cu dungi negre în curmeziș. Capul și grumazul îi este sur și pantecele albiu. Bărbații au mustăți lungi de pene. E pasere foarte impunătoare, dar greoaie și peste măsură de fricoasă. De aceea se și vânează anevoie. La noi trăiește în cârduri prin Baragan și pretutindene în toată țeara. Un bărbat are pe lângă sine mai multe femei. Dropioii se rotesc și se bat ca și Curcarii. La coadă are două-zeci de pene lungi. Pliscul e ca la găină.

Se hrănește cu semințe și buruene, dar și cu felurite juvine. Cuiburile lor sunt gropi nemăestrite pe pământ, prin erbării.

Spurcoaică (*Otis tetrax*) e naltă numai pân la 50 de cent. Se află pe la noi. În părțile mai dela Miază-noapte e rară, iar în cele dela Miază-zi ale Europei e obișnuită. Are carne foarte gustoasă. De altfel nici a dropiei nu e de lepădat, cum știm prea bine.

Cocor.

Păseri, tot din familia aceasta a Alectoridelor, trăesc în America de Miază-zi. Uneia îi zic *Prophias crepitans* sau *Păserea-trâmbiță* ori *Agami*; alteia *Palamedea* sau *Păstorul*. Se pot domestici de păzesc cârdurile de găini sau de găște împotriva șoimilor și altor dușmani.

Cinci familii, a Rallidelor (cu Lișița), a *Scolopacidelor* (cu Becața), a *Charadridelor* (cu Nagățul); a *Ardeidelor* (cu Bătlanul și Barza) și a *Alectoridelor* (cu Căcorul și Dropia), alcătuiesc ordinul *Grallatoarelor* a păsărilor cu picioaroange sau Catalige.

Dr. Lux.

O nouă boală a cireșului.

Cireșii de pe lângă râul Rin pătinesc de o nouă boală. S'a observat cumcă acești cireși dau un fel de clei alb și se usucă degrabă. Această boală e molipsitoare, așa că se lățește în toată Germania. Ca cauza acestei boli, s'a aflat un fel de bacil. Încă nu s'a găsit leacul potrivit cu care s'ar putea stârpi această boală.

(«Agricultorul.»)

Bolnița mănăstirii Cozia.
[înainte de reparație].

Bolnița mănăstirii Cozia.
[după reparație].

Cronica științifică.

Contra prafului.

Franțujii, de douăzeci de ani, duc luptă înverșunată contra prafului. Dela lucrările lui *Pasteur*, ca și toată lumea științifică, au înțeles că pricina boalelor este praful ce intră în corpul nostru, de oare ce în el se găsesc milioanele de microbi ai diferitelor boale.

Prin urmare, trebuie căutate mijloace ca să ne putem apăra contra prafului din case ca și de pe străde.

În Franța s'au născocit de curând niște mașini cu cari prind cu ușurință praful.

Se curăță covoarele, mobilele și parchetele sau dușumelele. Dar cum aceste mașini sunt cam scumpe, ele nu pot fi cumpărate de oamenii săraci.

Trebuie dar să ne apărăm de praf tot prin mijloacele cele mai ușoare, ținând casa în cea mai desăvârșită curățenie.

S'a gândit cineva la microbii ce se lipesc de ghetete sau de încălțăminte? Noi aducem miliarde de microbi în casă, cari din stradă se ascund în crăpăturile dușumelelor și parchetului. Acolo populațiunea microbilor crește înspăimântător și cu mătura se mișcă această mulțime de microbi, iar noi îi înghițim, vârând astfel în corpul nostru sămânța boalelor celor mai periculoase, și mai cu seamă al ofitei.

«Luați seamă la tălpile cismelor și ale ghetelor voastre, zicea într'o zi un membru al Academiei franceze, și puneți afară la ușe un covor sau o rogojină, *sterilisatoare* pe care să vă ștergeți bine mai nainte de a intră la voi în casă».

Fără îndoială mulți nici nu se gândesc la aceasta. Oamenii de știință însă caută să găsească mijloace de apărare contra microbilor. S'au încercat mai multe mijloace ca să se facă dușumelele și parchetele impermeabile. Francezul *Henri de Parville* a arătat deja mai multe mijloace. Dar doctorul francez C. H. Lemoine, profesor la *Val-de-Grâce* a atras băgarea de seamă asupra unui nou mod de *impermeabilizare* și de curățire a parchetelor, pe care l-a încercat în serviciul său dela *Val-de-Grâce*. Procedeu este datorit inginerului *Coppin*.

Parchetele noastre deși bine întreținute sunt în totdeauna *focare* de microbi. Ar trebui mai întâiu ca ele să fie astfel făcute încât să nu mai rămâie locuri goale între ele, apoi, ar trebui uns cu o substanță ce permite o curățire umedă, astfel ca praful ingrămădit la suprafață, să nu se mai răspândească în aerul camerei. Procedeul lui *Coppin* constă din două lucrări :

1) Trebuie să facem parchetul să fie impermeabil, cu alte cuvinte să nu lase să treacă apa, astupând crăpăturile și deschizăturile, ce se găsesc între bucățile parchetului, cu un *ciment* special. Acest ciment se compune dintr'un praf foarte fin de tărățe de lemn, amestecat cu oxyzi și cu chloruri de zinc și de magnezie. Acest praf este amestecat până ce se face ca un *sirup*.

2) După aceasta se ceruește cu un amestec făcut din ceara vegetală, esență de terebentină pură, esență de cărbune de pământ rectificată și acid thynic. Proporțiunile acestor din urmă substanțe nu sunt date de Coppin.

*

*

Lucrarea cea mai delicată este aplicarea cimentului, care trebuie să fie făcută așa fel, ca să astupe toate întredeschizăturile. După aceasta luăm o vergea foarte subțire de fier cu care întindem ceara prin ajutorul unor perii tari. Una sau două aplicări sunt îndestulătoare. Întreținerea unui parchet astfel pregătit este mult mai ușoară decât a dușumelelor ceruite.

În fiecare zi să ștergem cu o petecă de lână suprafața dușumelelor. O dată pe lună numai se face o nouă aplicație de ceară întrebunțând aproape un kilogram pentru 50 metri pătrați. Se poate de altfel frecă și cu peria. Prin acest mijloc, ceara fiind cleioasă, praful nu se mai împrăștie în aer, el rămâne lipit de dușumele formând mici coloși, ce se pot lua foarte ușor.

*

*

Singurul neajuns de semnalat după părerea doctorului franțuz *Lemoine* este mirosul tare, care ține câteva ore după aplicarea ceruirei.

Din punctul de vedere economic ceara, alungătoare de praf nu costă mai mult decât *ceruitul* cu ceară și cu esență de terebentină. La Val-de-Grâce pentru două camere de

403 metri patrați fiecare sau cheltuit 36 lei. Cu întreținerea obicinuită de ceară s'a cheltuit 34 lei.

S'a întrebuințat un kilogram pentru 50 metri patrați. Ar putea să nu se întrebuințeze decât un kilogram pentru 70 metri pătrați

Procedul lui *Copin* a fost întrebuințat de asemenea cu succes de câțva timp la spitalul *Villejuif* din Paris de dr. Briand și la *Hotel Dieu* din Paris de dr. Just Lucas *Championnière*, în fine în mai multe școale ale Franței.

Chiar pe parchetele cele mai vechi rezultatele au fost din cele mai favorabile. S'a putut astfel curăți parchetele de insectele ce le-au năvălit.

Ar fi în adevăr folositor ca noul praf alungător de insecte, să fie cunoscut de hotelieri și întrebuințat în hoteluri.

A. Vântul

Abuzuri cu pomenile.

itind cele publicate în No. 27 a prețuitei reviste «Albina» sub titlul «Pomenile și alcoolismul», îmi iau voie să fac o schiță — palidă — a pomenilor ce face un țăran român de-aici din Bănat, când îi moare cineva în etate dela 30 până la 50 ani.

În ziua morții, seara, sunt la casa unde s'a întâmplat cazul morții mai mulți bărbați și femei, cari «păzesc» pe cel mort, ca să nu se facă strigoii. Aceștia sunt poftiți la cină, pentru care s'a tăiat o oaie, consumându-se cel puțin și 10 litri de rachiu, care, amăsurat răului obiceiului, nu e iertat să lipsească de pe masă. A doua zi, când e înmormântarea, pentru care s'a mai tăiat cel puțin 3 găște, aproape 15 litri de rachiu se bea la acest prânz. A treia zi iar prânz, pentru care s'a tăiat un porc, consumându-se alți 10 litri de rachiu. La o săptămână din nou e prânz, pentru care s'a mai tăiat o oaie, vre-o 3—4 găște și iar se consumă vre-o 10 litri de rachiu. Urmează apoi prânzul la 6 săptămâni după moarte. Sunt mulți țărani cari nu așteaptă împlinirea celor șase săptămâni dela ziua morții, ci fac prânzul cu câteva zile mai înainte. Aceasta provine de-acolo, ca «să nu se facă de rușine în sat». Cu acest prilej se împarte «de pomană» trei rânduri de haine. Rândul cel dintâiu — dacă cel mort a fost bărbat — constă dintr'o pereche de albituri, o pereche de cizme, o pereche de cioareci, un pieptar și o căciulă. Celelalte 2 rânduri de haine, constau tot din obiectele acum numite, dar în loc de cizme se dau opinci și obiele.

Cu pomana aceasta se mai grăbesc și de aceea, pentru că cu atât mai îngrabă să se odihnească sufletul celui mort, care, după

o credință deșartă, ar umblă prin toate locurile pe unde a umblat în viață. Sunt mulți țărani, cari cu prilejul acestei pomene, aduc și lăutari în casă. Hainele date de pomana, îndată le îmbracă cei ce le-au căpătat, de obicei rudele, apoi astfel gătiți, după ce ceremonia s'a sfârșit, respectivii sunt duși acasă cu lăutarii. Cu aceasta se trage băgarea de seamă a vecinilor și a sătenilor din stradele prin cari trec, ca aceștia să vadă că respectiva familie a «ținut» pomana și a dat și haine. Cheltuielile acestei pomene se urcă cu chipul arătat la însemnata sumă de 120—140 coroane.

Urmează apoi pomana la jumătate de an. Cu acest prilej se mai dă un rând de haine. Cheltuiala acestei pomene o putem socoti la 50 coroane — luând foarte puțin. Cheltuiala tuturor pomeneilor se ridică la suma de 240—260 coroane.

Această rânduială a pomeneilor o face un țăran cu stare materială mijlocie, pentru un mort în etate de 30—50 ani. Dacă moare însă o fată mare sau un june, cheltuiala se ridică la sume și mai mari, și tot așa dacă moarte s'a întâmplat la vre-un țăran fruntaș. Pe un astfel de țăran îl costă pomana dela 300—400 coroane.

Ținând seamă de cele spuse până acuma, cu drept cuvânt se poate zice că pomenele după modul și forma în cari se fac, sunt nespuse de păgubitoare pentru țăranul nostru, căci îi îngreuează și mai mult starea, de altcum destul de tristă, răpindu-i o mare parte din neînsemnatul venit și câștig de care se bucură în schimbul unei munci grele și ostenitoare.

La toate acestea să mai adăogăm apoi și nenorocirile sau crimele ce se întâmplă la pomene, căci în urma rachiului consumat în mod nenatural, fără măsură, mulți țărani români își sfârșesc zilele în pușcării.

Glasul vremurilor de astăzi, sus și tare cere ca poporul nostru să se desbăreze de acest obicei atât de rău și păgubitor al pomeneilor, cu alte cuvinte să-l îmbrace în haina sa naturală, adevărată și creștinească.

Alex. Țințariu.

Starea agricolă a României la finele lunii Maiu 1908.

Prea puținele ploi ce au căzut, precum și căldurile dogoritoare ce au avut loc în cursul acestei luni, au fost foarte dăunătoare vegetațiunii în general. Au suferit mai mult cerealele, fânețele dar în special pășunile, care s'au uscat cu totul mai pretutindeni.

Uscăciunea, care începuse a se simți din ultima decadă a lunii precedente, s'a menținut aproape în tot cursul lunii Maiu. Puținele ploi din prima decadă și din începutul celei d'a doua mai toate parțiale și mici, aproape n'au fost simțite; de oarece au fost urmate de călduri foarte mari și de vânturi tari, cari au durat până la jumătatea decadei a treia.

Din cauza acestei lungi perioade de uscăciune și de căldură, semănăturile de toamnă ca și cele de primăvară, destul de înaintate la finele lunii precedente, n'au mai progresat; ele au rămas mici în pai și foarte rari, căci multe din firele mai slabe s'au uscat. Parte din semănăturile mai târzii s'au uscat chiar

cu totul mai ales în districtele din răsăritul Munteniei, din Moldova și din Dobrogea, unde nu mai dau nici o speranță de a produce. Din această cauză, în foarte multe din aceste părți s'au lăsat ca pășuni pentru vite.

În Muntenia și în special în partea sa centrală și din apus—unde, la 26 și 27 Maiu, au căzut ploi mai abundante și care au venit tocmai la epoca înspicării și înfloririi cerealelor, semănăturile s'au înviorat și chiar îndreptat mult; în cât, în multe părți au legat destul de bine și producțiunea lor este asigurată. Toți, și în această parte a țării sunt regiuni unde, ploile căzute la această epocă fiind prea puține, semănăturile 'sunt în suferință și vor da o producțiune foarte slabă sau chiar de loc.

Porumbul s'a terminat de semănat pretutindeni; căci cu toată lipsa ploilor, arăturile și semănăturile s'au făcut cu înlesnire. El a răsărit în toate părțile țării în a doua jumătate a lunii; chiar și cel semănat târziu. Porumbul semănat de timpuriu în luna precedentă și la începutul acesteia, cu toată uscăciunea ce a fost, s'a dezvoltat repede și cu vigoare, în cât s'a prășit încă dela jumătatea lunii. După ploile din ultima decadă, porumbul a luat o creștere repede și prășitul s'a făcut cu cea mai mare activitate în toată țara. La finele acestei luni, starea porumbului eră mai pretutindeni satisfăcătoare și în special acel semănat timpuriu. Cu toate acestea, sunt multe părți unde porumbul, mai ales cel semănat târziu, începuse a suferi și chiar eră amenințat de a se usca.

Sfeclele de zahăr și de nutreț și diferitele plante furagere se prezintă foarte slabe, fiind mici, rari și piperacite; așa că, în unele părți s'au întors și s'au înlocuit cu porumb.

Fânețele naturale, cum și livezile de lucernă și de trifoi au iarbă puțină și rară, care a înflorit și îmbătrânit; așa că în multe părți s'au cosit înainte de timp, obținându-se foarte puțin fân. Acolo unde s'a cosit, iarba n'a mai dat din cauza secetei care persistă.

Pășunile și islazurile sunt arse și cu totul lipsite de iarbă mai în toată țara. Chiar la munte, în regiunea dealurilor și prin părțile unde a plouat mai bine, iarba n'a crescut decât prea puțin sau chiar de loc. Din această cauză vitele sunt foarte slabe și sufer mult, neavând cu ce se hrăni. În mare parte a țării vitele s'au lăsat să pască prin păduri sau prin semănăturile cari s'au uscat. Prin unele părți din districtele Ialomița și Brăila, oile și chiar alte vite au început să piară de foame.

Lipsa de hrană pentru vite este și mai mult simțită, de oarece și în anul trecut au fost nutrețuri puține; iar acum, pe lângă că nu au ce paște pe câmpii, nu găsesc nici frunze, cari în cele mai multe păduri au fost distruse de omizi. În mare parte a Munteniei și chiar pe alocuri în Moldova, pădurile sunt negre, având aparența ca și când ar fi uscate sau ar fi în timpul ernei.

Viile sunt frumoase și se prezintă bine până acum în toată țara. Vița a dat lăstari mari viguroși și cu foarte mult rod care mai pretutindeni a început a înflori.

Pomii fructiferi se prezintă bine și au multe fructe; deși au suferit de omizi, cari au distrus în unele părți plantațiuni întregi, măi ales de meri. Prunii sunt atacați în unele regiuni de cotari sau de cărbuși.

Bustul fostului profesor Dr. Barbu Constantinescu.

Un grup de colegi și elevi de-ai fostului profesor Dr. *Barbu Constantinescu*, au luat inițiativa de a-i ridica un bust în București, spre a eterniza memoria acestui apostol al neamului, care cu cuvântul și cu fapta a lucrat la înaintarea școlii și bisericii române. Cine nu-și aduce aminte de numele lui Barbu Constantinescu, citit pe coperta multor cărți didactice și reviste?

Mulți dintre intelectualii noștri de frunte au fost unii elevi, iar alții colegi ai lui Barbu Constantinescu. Din parte-ne facem un călduros apel către întreaga dăscălimă și preoțime precum, și tuturor celorlalți cititori ai noștri de a contribui cu cât vor binevoi la ridicarea bustului proiectat, aceluia care o vieță întreagă a muncit și s'a sacrificat pentru luminarea și propășirea neamului său.

Din partea comitetului de inițiativă s'a trimes în diferite părți ale țării un apel, căruia îi facem și noi loc în coloanele «Albinei,» având în vedere că poate mulți dintre cunoscuți să nu-l fi primit.

Apel pentru ridicarea unui bust fostului profesor dr. Barbu Constantinescu.

Dr. *Barbu Constantinescu*, fost profesor la seminarul central din capitală, la școala normală a «Societății pentru învățatura poporului român», la azilul «Elena Doamna», la liceul «Matei Basarab» și la facultatea de teologie, a ilustrat cariera profesoratului un sfert de veac (1866—1891).

Pretutindeni eră neînțrecut la muncă, selav al datoriei, iubit de școlari și stimat de colegi. Cu un entuziasm mai mare însă a lucrat la formarea preoților și a învățătorilor neamului său, ca profesor la seminarul central și cu deosebire ca profesor și director la școala normală a societății și la azilul «Elena Doamna». Aici s'a arătat el ca un adevărat organizator și pedagog.

Pe lângă amândouă aceste din urmă școli, D-r. *Barbu Constantinescu* înființase câte o școală primară, de aplicație și instituisese un examen general de absolvire, pe când la școlile statului nici pomeneală nu eră încă de așa ceva.

Nu mai puțin s'a distins și ca scriitor didactic, publicând cel dintâiu abecedar românesc, întocmit după principiile metodice moderne, care s'a tipărit în 44 de ediții, precum și mai multe cărți bune de citire, revista pedagogică «Educatorul» și alte scrieri de valoare.

Tot lui se datorește și înființarea celei dintâi grădini de copii în țară. În D-rul *Barbu Constantinescu*, școala română a pierdut un fruntaș, și neamul românesc un apostol din cei mai devotați.

Iată de ce, subsemnații colegi și elevi ai neuitatului profesor ne adresăm tuturor celor ce l-au cunoscut, rugându-i să subscrie în listele alăturate, fiecare după puteri, pentru adunarea unui fond cu care să i se ridice un bust în București.

Comitetul de inițiativă:

Bălleanu Eniu, Profesor la liceul «Sf. Sava» București.
Bungețeanu D., Profesor-Universitar, București.
Cristescu Dima, Institutator la școala de aplicație, București.
Cornotu I., (Dr.) Profesor-Universitar, Directorul cancelariei Sf. Mitropolii din București.
Dicescu Toma (Dr.), Directorul gimnaziului din Buzău.
Drogomirescu P., Institutator, Văleni de Munte.
Dulfu P., Profesor la școala normală și azilul «Elena Doamna» București.
P. S. Ghenadie Georgescu, Vicarul Sf. Mitropolii din Iași.
Gârboviceanu P., Profesor și Administratorul Casei Bisericii, București.
Gibescu Gh. I. (Preot), Subdirectorul cancelariei Sîntei Mitropolii, București.

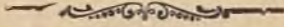
Iordăchescu I. (Pr.) Prof. la Semin. Centr. București.
Luca Paul, Institutator în Domnești, Muscel.
Marinoiu Cristea, Doctor primar al județului Dâmbovița Târgoviște.
Moisescu M., Preot și Institutator, Chirnogii Ilfov.
Negulescu Șt., Institutator, București.
Peretz Consuela, Directoarea școlii profesionale de fete No. 2, București
Popescu Mihail, Profesor și Administratorul Casei școlilor, București.
Praporgescu David (Maior), Subdirectorul școlii militare, București.
Pr. C. I. Popescu (Dr.), Directorul Seminarului Nifon, București.
Popescu Ștefan, Institutator, Ceacu-Ialomia.
Șonju C., Profesor, București,
Velculescu Ilarian, Directorul școlii normale din Câmpulung.

NB. Sumele încassate, împreună cu listele respective, se vor înainta d-lui Șt. Negulescu, str. 13 Septemvrie, 18. București.

Delegatul comitetului este d-nul P. Gârboviceanu, Directorul școlilor Societății pentru Învățătura Poporului Român din București și Administrator al Casei Bisericii. Dânsul a fost elev al lui B. Constanținescu și un vrednic urmaș al său în conducerea școlilor Societății.

Persoanele, cari ar dori să contribuie cu ceva, pot cere liste de subscripție dela Direcțiunea școlii normale; iar sumele de bani se vor trimete d-lui Șt. Negulescu casier delegat, Calea 13 Septemvrie 18.

D. C.

Gorespondență cu cititorii.

P. C. Părintelui *P. Ionescu*, com. Hulanca, ju.d. Râmnicu-Sărat.

Pentru caii care nu au poftă de mâncare, dându-li-se fân și grăunțe bune și adăpându-se la timp, se mai caută mai întâiu dacă au cumva colți, măsele cu ascuțișuri neregulate, în care caz se vor pili cu băgare de seamă, în lipsă de veterinar, de către un potcovar.

Se mai poate da cailor pentru a le face poftă de mâncare următorul praf, ce se ia dela spițarie și care este foarte otrăvitor dacă nu se dă cu regulă sau se gustă de om.

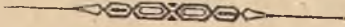
Rp. Acid arsenios 5 grame.

Pulv. de nucă vomică 20 grame.

Din acestea să se facă 10 mici pachete egale.

Se dă dimineață în tărâțe ude, câte un prăfuleț, timp de 8—10 zile. Caii mănâncă mai bine când li se stropește fânul sau palele cu saramură.

Irimia Popescu
 medic veterinar.

Lucrările agricole în luna Iunie.

Daca în luna Maiu nu s'a isprăvit cu recolta și treeratul rapiței de toamnă, aceste lucrări se continuă în această lună. În această lună, încă chiar dela început, se face recolta orzului de toamnă. Când orzul se face snopi și când se clăește, trebuie să se facă cu multă băgare de seamă, căci spicele se rup foarte ușor de paie. La arie când se face stog sau șiră, trebuie acoperit bine cu paie ca să nu se strice de ploaie. Treeratul orzului se face ca și a rapiței, după treerat se vântură și se păstrează în magazie până se vinde. Într'o cultură bine îngrijită orzul de toamnă poate să producă dela 50—70 hectolitri la hectar. Orzul alb de toamnă se caută atât de fabricanții de bere din străinătate, ca și de cei dela noi din țară.

Între 14—24 ale acestei luni începe și seceratul grâului, care se face cu aceleași instrumente agricole ca și orzul de toamnă. Grânele destinate pentru vânzare se seceră în pârgă, iar cele destinate pentru sămânță se seceră când s'a copt bine. Grânele se cunosc când sunt în pârgă astfel: sirângem un bob de grâu între degetul cel mare și arătător și dacă din bob nu mai iese lapte, se poate secera; seceratul se face după ce roua s'a ridicat, iar după ce s'a legat în snopi, se pun în picioare ca să-i bată soarele până seara când se fac clăi. Grânele coapte se seceră chiar cu roua pe ele, iar snopii se lasă culcați la pământ până seara când se clăesc. La arie snopii se fac stog sau șiră, până se treeră; după treerat grâul se vântură și se pune în magazie în strat subțire ca să nu se încingă și să capete mucigaiu. Se mai dă la lopată din când în când, ca să nu fie atacat de gărgărițe.

Paiele de grâu se fac șire, ca să fie bine păstrate până iarna, când se dau ca hrană vitelor, amestecate cu fân și cu rădăcini de sfeclă și morcovi, ca așternut vitelor, la facerea de pâlării, etc. Producțiunea grâului la hectar poate să fie dela 6—40 hectolitri. Din făina de grâu se face o pâine gustoasă și hrănitoare, scrobeală și spirt.

Secara și orzul de primăvară, se seceră ca și grâul, boabele acestor cereale, după treerat se vântură și se păstrează

în magazie până la vânzare. Secara și orzul pot să producă la hectar 8—35 hectolitri. Pâinea făcută din făină de secară este mai puțin hrănitoare decât cea de grâu, de aceea se caută mai mult la facerea turtelor dulci și a spirtului. Orzul se întrebuițează la fabricarea berei și la hrana animalelor, de multe ori orzul se amestecă cu secară și astfel se întrebuițează la fabricarea berei.

Paietele de secară se caută mai mult la facerea de scaune și rogojini.

Săpatul porumbului.

Porumbul se sapă pentru a doua oară. Această lucrare se numește moșoroit. La porumburile semănate în rânduri, săpatul se face cu rarița, iar la cele semănate prin împrăștiere, săpatul se face cu sapa. Pueții cari dau dela rădăcină trebuesc rupți, de asemenea porumbul trebuie rărit dacă este prea des, căci dacă nu-l rărești, rodește mai puțin. Dacă printre porumb s'a semănat și cânepă destinată pentru sămânță, după cum acest lucru se face în Moldova de către toți agricultorii, cânepa se rărește, lăsând firele de cânepă depărtate de 5—10 m. La săpat se taie mai mult cânepa de vară, care este de o culoare verde mai deschisă, și se lasă mai mult cea de toamnă, care este de o culoare verde mai închisă.

Cositul livezilor naturale.

Dacă timpul a fost ceva mai ploios, toate gramineele (ierburile) dintr'o livede naturală a crescut destul de bine și cea mai mare parte din ele se găsesc în floare. Iarba cosită în astfel de stare, dă fân bun, ca calitate și cantitate. Ca să cunoaștem mai bine dacă cea mai mare parte din ierburi sunt înflorite, dimineața, până ce nu s'a ridicat roua, ne plimbăm prin livede și dacă picioarele se încarcă de mult praf, care este polenul florilor, este semn bun de a cosi iarba. Cositul livezilor naturale se face ca și la cele artificiale și aceleași reguli la facerea fânului și la facerea câpițelor, le avem în vedere. Un hectar de livede naturală poate să dea dela 2—6 mii kgr. fân uscat. Livezile naturale, prin luna August se mai cosesc pentru a 2-a oară; acest fân poartă numele de otavă. Mușuroaiele de furnici de prin livezi se pot stârpi astfel: Se amestecă un litru gaz

petroleu cu un kilogram săpun negru, disolvat în 100 litri apă, acest amestec se toarnă în furnicar și astfel furnicile se prăpădesc.

Cositul mazărichei.

Măzărighia semănată ca plantă de nutreț, se cosește când este în floare. Cositul, uscatul, strânsul și păstrarea fânului de mazăriche, se fac ca și la fânul natural. Măzărighia care se lasă pentru sămânță, se cosește după ce tecile s'au copt. Măzărighia poate să producă la hectar până la 1000 kgr. fân uscat și sămânță 18—25 hectolitri.

In grădina de pomi.

Se urmează cu altoitul pomilor cu ochiu sau mugure, se taie lăstarii cari a dat din rădăcină și tulpină, sau din crăcuțele tinere cari n'au o creștere regulată. Dacă timpul este secetos, pomii trebuesc udați. Se culeg corcodușele și alte poame vâratice.

In grădina de legume.

Legumele se udă regulat și se curăță de burueni. În această lună se seamănă ridichia de toamnă și după ce a răsărit se rărește, lăsând o depărtare între ele de 40 cm. Se culeg foile de tarhon și leuștean, care se usucă și păstrează în anume săculețe pentru a fi întrebuințate în timpul iernei. Foile de tarhon se pot păstra și în oțet sau în salamură. Se culege fasolea și mazărea păstae, care se întrebuințează în bucătărie, opărite și uscate sau în salamură. Se culeg căpșune, care se întrebuințează ca poamă, sau se face dulceață și sirop.

In podgorii.

Se stropesc vițele cu salamură ca și în luna Maiu. O altă lucrare care se poate face încă de pe la 15 ale acestei luni este plivitul viei. La plivit se rup toți lăstarii de prisos dați din rădăcină ca și din coarde, cei rămași se leagă cu teiu netopit, ca strugurii să fie expuși cât se poate în bătaia soarelui. Plivitul e bun și se face pe un timp noros, după plivit via se stropește cu salamură și după aceia se sapă. Stropitul se face după ce s'a ridicat roua de pe foi și pe un timp călduros.

Vitele de muncă.

În această lună căldurile fiind mari, lucrările câmpului trebuie să înceapă mai de dimineață, și când dă căldura se lasă vitele să se odihnească. Vitele de muncă în timpul verei pot lucra 10 ore pe zi. Boul și bivolul se întrebunțează ca animal de muncă dela 3—10 ani, după aceea se îngrașe pentru măcelari.

Râmătorii.

Râmătorilor cari pasc pe ogoare, trebuie să li se dea apă bună, curată și îndestulă, ca să nu se îmbolnăvească de brâncă.

Albinele.

Roitul urmează în această lună, mai cu seamă când iarna a fost lungă și primăvara mai secetoasă.

V. S. Moga.

O nenorocire.

O groaznică nenorocire s'a întâmplat pe teritoriul comunei Chiajna, jud. Ilfov.

Săteanul Iancu Niță, care lucra la munca câmpului cu două fete, Ioana Ivan, în vârstă de 16 ani și Dana Iordan, în vârstă de 17 ani, găsește o ghiulea de tun. Țăranul aduce ghiuleaua lângă cele două fete cari se pun s'o examineze.

La un moment, Dana Iordan, ridică ghiuleaua și o izbește de o piatră.

Ghiuleaua fiind încărcată s'a spart și fata s'a ales cu mâna stângă ruptă dela cot, cu fața arsă și ambele picioare oribil mutilate de materialul explosibil.

Iancu Niță, s'a ales cu piciorul drept zdrobit, iar Ioana Ivan, cu o rană mare la picior.

Un măcelar criminal.

Un măcelar care nu ascultă de lege poate să pună în primădie vieța a multor oameni. Astfel s'a întâmplat la Călărași.

Un măcelar tăind pe furiș o vită bolnavă de *dalac*. s'a îmbolnăvit greu. De asemea s'au îmbolnăvit și trei rândași ai lui și 5 soldați din reg. Ialomița, cari s'au atins de carnea vitelor bolnave.

Dacă medicul veterinar ar fi văzut vita, nu se ajungea aci.

Cronica Săptămânii.

21 — 28 Maiu 1908.

Din Țară.

— Societățile «Țesătoarea» și «Obolul» din Capitală au organizat frumoase serbări în Capitală, în zilele de 21, 22 și 23 Maiu, pentru sărbătoarea împlinirii a 40 ani dela venirea în țară a M. S. Reginei. Copii, tineri și bătrâni au luat parte cu drag la aceste serbări, dovedind astfel cât de mare este iubirea poporului față de Augusta noastră Suverană.

Orașul a fost minunat de împodobit mai ales pe stradele cari leagă Palatul Regal cu Parcul Carol I. unde au avut loc serbările.

— Pentru pomenirea sufletului compozitorului muzical Ciprian Porumbescu, s'a oficiat la 25 Maiu la bis. Sf. Spiridon din Capitală, un

Ciprian Porumbescu.

parastas din inițiativa soc. muzicale «Carmen». D-l N. Popescu, membru al acestei societăți, a ținut o cuvântare arătând meritele lui Porumbescu

în privința muzicii. În acea zi s'a împlinit 25 ani dela moartea acestu-compozitor.

— La 21 Maiu a avut loc la Constanța congresul Camerilor de comerț sub președenția d-lui T. Manicatide, preș. camerii de Comerț din localitate. În urma desbaterilor urmate s'a votat următoarea moțiune:

1) Comerțul ambulant să fie cu severitate interzis în orașe și sate, în afară de produsele agricole și industrie casnică.

2) Lichidările mărfurilor de sezon și desfacerea în comerț, să se facă numai cu autorizația Camerilor de comerț și în condițiunile stabilite de ele. Cei cari au obținut autorizația de desfacere nu vor putea să reia comerțul lor decât după 3 ani.

3) Comisionarii, agenții de comerț și reprezentanții nu vor putea avea spre vânzare mărfuri, ci numai probe, afară de comisionarii de cereale.

Contravențiile se vor constata de camera de comerț, care va putea lua și vinde marfa în folosul ei.

— La 25 Maiu, un foc groaznic a ars 15 prăvălii cu marfă cu tot, în strada Anastase Panu din Iași. Pagubele trec de 900.000 lei. Cu multă greutate a putut fi stins focul.

— În zilele de 24, 25 și 26 Maiu, societățile de gimnastică reunite din țară, au ținut concursuri și au dat mari serbări de gimnastică în București.

În deosebi serbarea federală dată la Arenele Romane, a atras mii de cetățeni. A. L. R. Principele Ferdinand și Carol, d-l Spiru Haret, ministru de instrucție, d-l general Averescu, ministru de războiu, au onorat cu prezența această prea isbitută serbare.

— La Brăila s'a ținut congresul corpului sanitar inferior din țară, (agenți veterinari, vaccinatori și moașe comunale). S'a încredințat d-lui dr. Koslinski, președintele congresului, următoarele desiderate, spre a fi înmânate direct, serviciului sanitar.

Stabilitatea în funcțiune a slujbașilor corpului sanitar inferior;

Imbunătățirea stării materiale;

Slujba de secretar al serviciului sanitar de județe și comune urbane să se ocupe de subchirurgi, agenți sanitari și revizori de vite; Orice posturi de supraveghetoare sau garderobiere în spitale să fie ocupate numai de moașe.

Persoanele cari ocupă posturi provizorii de agenți sanitari și subchirurgi și cari sunt în serviciu de 5 ani consecutivi, în baza unui concurs, să poată fi și numiți definitiv în posturi.

Moașele de cl. II, cari doresc să urmeze cursuri mai superioare, să fie admise în anul al II-lea al școalelor superioare de moșit spre a putea obține titlul de moașe cl. I-u,

Să se înmulțească numărul agenților sanitari ca și al moașelor, iar celor cari îngrijesc mai multe cercuri afară de al lor, să li se dea un supliment de salariu sau diurnă.

Să se instituiască un consiliu de disciplină permanent pe lângă direcția sanitară, din care vor face parte și doi membri din personalul sanitar inferior, numit de direcție, care va judecă și pedepsi pe orice membru abătut de la datorie.

Să li se instituiască o cassă de pensii și ajutor.

— Sâmbătă 24 Maiu, la orele 11 dim., s'a înagurat muzeul de științe naturale dela șosea.

Au luat parte la această solemnitate M. R. Regele, împreună cu A. A. L. L. R. R. Principele Ferdinand și Principesa Maria, d-nii D. Sturdza, președintele consiliului, Ion I. Brătianu, ministru de interne, Spiru Haret, ministru instrucțiunii publice, Anton Carp, ministrul demeniilor, D. A. Teodoru, secretar general al ministerului instrucției, Anghel Saligny, președintele Academiei Române, Vintilă Brătianu, primarul Capitalei.

După ofiarea serviciului divin, d-l dr. Antipa, directorul muzăului, a rostit o cuvântare în care a arătat greutatea ce au avut de întâmpinat cei ce și-au propus să realizeze această operă, rostul muzeului în învățământul istoriei naturale.

Sfârșind a mulțumit celor ce a sprijinit munca inițiatorilor. M. S. Regele, a spus că muzeul ce s'a înagurat va fi de mare folos pentru propășirea învățământului, și mai ales pentru studiul științelor naturale. Prin creierea lui tineretul a dobândit un nou mijloc, — unul dintre cele mai sănătoase pentru îmbogățirea cunoștințelor.

Muzeul de științe naturale din București.

M. S. Regele, AA. LL. RR Principii Moștenitori și întreaga asiztență au cercetat după aceea, toate încăperile muzeului.

M S. Regele, a arătat pretutindeni, un viu interes și s'a interesat de aproape, de fiecare lucru în parte.

— Serbarea celei de a șasea aniversare a fondării «Bursei Muncii», a avut loc Duminică, 25 Maiu curent, orele 2 d. a. sub președenția d-lui Spiru Haret, ministrul Cultelor și instrucțiunii publice. Cu acest prilej s'au împărțit și premii elevilor școalei industriale.

Cuptoarele mecanice ce Bursa Muncii a consrui în loculul său, au fost înagurate tot cu ocazia acelei serbări.

Din Străinătate.

— Camera portugeză a votat un proiect de lege, hotărând ca numărul soldaților în anul 1908—9 să fie de 30.000.

— O bandă greacă de 100 de oameni a atacat satul bulgar Ruzenec din districtul Koritza, punându-i foc. Trupele jandarmeriei au împrăștiat banda. Banda a ucis pe șapte locuitori și a rănit doi; a ars opt case. O altă bandă greacă a tras focuri asupra a 50 de agricultori bulgari lângă satul Tekali, aproape de Salonic. Șapte lucrători au fost uciși. Banda a scăpat.

— Ministerul de instrucție al Ungariei a depus în Cameră un proiect de lege asupra instrucției populare gratuite. Comunitățile confesionale cari întrețin școli, vor fi despăgubite de stat. Certificatele școlare nu pot fi date în limba de învățământ a fiecărei școli. Ele vor trebui să fie scrise în limba maghiară. Legea aceasta încarcă statul cu 3 jum. milioane franci. În cercurile naționalităților se afirmă că această lege ar însemna ori maghiarizarea școlilor naționalităților, ori încetarea activității lor.

— Ministrul instrucțiunii publice al Ungariei a acordat o subvențiune de 400.000 coroane din visteria Statului pentru clădirea unui nou liceu săsesc în Brașov.

— O bandă bulgară din Macedonia a pus foc eri noapte satului sârb Tavor Blato, în districtul Uskub. Afară de 4 case, satul întreg a fost nimicit; mulți copii au pierit în flacări.

— Din Küstendil (lângă granița turco-bulgară) se depeșează că alal-

tăeri o bandă sârbească a prefăcut în cenușe satul bulgăresc Ilmintzi din apropiere de Egri-Palanca.

În incendiu au pierit mulți bărbați, femei și copii.

În satele bulgărești din împrejurimi domeste mare spaimă.

— În Serbia se dezvoltă o mare activitate în vederea desăvârșirii armamentului armatei.

Pe lângă cele 90.000 arme noi, posedate de armata sârbească, guvernul a mai comandat 40.000 de puști «Mauser».

Se afirmă că această comandă e în legătură cu proiectul unei totale reorganizări a armatei sârbești în scopul de a spori numărul soldaților.

INFORMAȚIUNI

— Prefectura județului Ilfov a înființat un muzeu, în care sunt expuse produsele agricole industriale, obiecte casnice, etc., din județ.

Dela școlile rurale s'au trimis țesături, împletituri, coșuri, pălării, preșuri, broderii, cusături, etc.

— Școala primară din Lăiești (Tutova), a fost autorizată să poarte pe viitor numele de școala primară «Ioan Tinculescu».

În Monitorul No. 41 din 25 Maiu, s'a publicat decretul regal cu modificările aduse regulamentului pentru aplicarea legii învăț. primar.

— Societatea academică «Junimea» din Cernăuți își va serba jubileul de 30 ani în zilele de 8, 9 și 10 Iunie. La acest jubileu vor asista invitați din toate ținuturile locuite de Români.

— La 24 Maiu c., s'a inaugurat bazarul instalat de «Vatra luminoasă» în parcul Oteteleşanu din Capitală pentru vânzarea obiectelor lucrate de orbi în atelierele fundațiunei.

Cu acest prilej s'a organizat o mare serbare în parc, care s'a început la orele 7 jum. seara.

— M. S. Regina, însoțită de întreaga Sa Curte, a onorat cu Inalta sa prezență această serbare, asistând la concertul de orchestră dat sub conducerea d-lui Ed. W. Strauss și la producțiunea corului «Vetrei Luminoase». Pentru prima oară s'au produs orbi în public, formând un cor de 120 voci. Întregul venit al acestei serbări a rămas Vetrei Luminoase.

Sfaturi practice.

Înțarcatul mânjilor.

Mânjii trebuie să se înțarce treptat. În ținuturile cu pășuni întinse lucrul este ușor. Mânzul se învață să pască iarbă pe măsură ce scade cantitatea de lapte al mamei.

Când mânzul nu e ținut pe câmp, trebuie să nu-l lăsăm să se apropie toată ziua de mamă, ci să-l silim a suga mai întâi dimineața, la prânz și seara, apoi numai de două ori și în fine numai odată pe zi. În acest timp să-i dăm de mân are bob zdrobit și fiert în apă, fiertură de ovăz ; apoi fân subțire, ovăz, iarbă. Mâncarea aceasta se va împărți în patru porții pe zi.

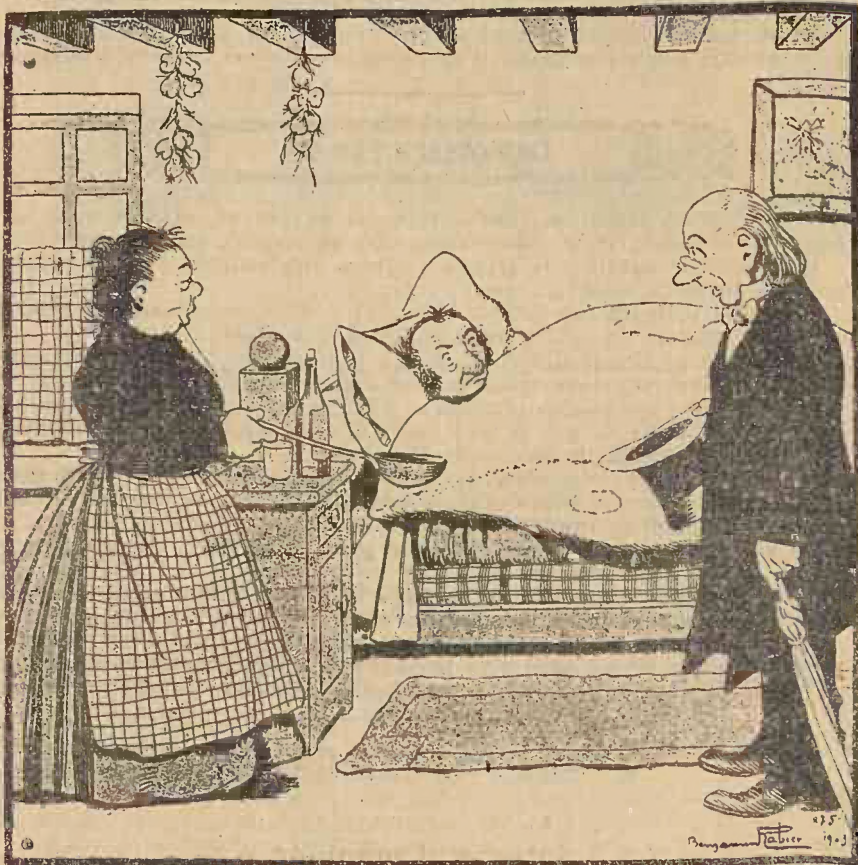
Se pare că plantele furagere priesc mânjilor mai puțin decât iarba din lunci. Li se pot da și morecovi.

Să se dea dela 1,500 kgr. până la 2,500 kgr. de ovăz și 1 până la 2 kgr. de fiertură pe zi.

Așa să meargă până la luna a 18-a. De aci încolo mânjii pot fi hrăniți ca și caii vârstnici.

Pagina glumeață.

Bolnav bine îngrijit.

Doctorul : Dar cum s'a isprăvit sticla cu doctorie pe care am dat-o eu !
Femeea : Păi... n'ai zis să-i dau la ceas câte o lingură de supă..

POȘTA ADMINISTRAȚIEI

— Mai multor fii de țărani din Dolj. — Portreelele MM. LL. RR. și a lui Ștefan cel Mare se găsesc la tipografia C. Gtbl str. Doamnei 16 cu 0,40 bani bucata în foi și 3 lei bucata cu ramă.

— D-lui C. Munteanu șc. Norm. „V. Lupu” Iași. — Călăuza stuparului o puteți comandă direct librăriei Socec București; iar pentru a o avea cu preț redus veți comunica No. chitanței noastre cu care ați achitat abonamentul pe anul curent al XI-lea.

— D-lui G. Popescu normalist Iași. — Pentru Cursul de pedagogie teoretică și practică adresați-vă direct d-lui I. I. Gabrielescu autorul cărții.

— D-lui N. Stoleriu Baia. — Se va face tot ce se va putea-

„STEUA“

Societatea «*Steaua*» are de scop a lucra pentru întinderea învățaturii în popor, prin tipărirea și răspândirea de scrieri și publicații morale, patriotice și de folos practic, și pentru împiedecarea, prin toate mijloacele legitime, a răspândirii de scrieri și publicații imorale, sau cu tendința contrarii statului și ideii naționale române.

Cotizația este de cel puțin *doi lei* pe an, iar pentru învățatori, preoți rurali și săteni, de cel puțin *un leu* pe an. Fiecare membru este îndatorat ca, în cel d'întăiu an după primirea sa, să facă a se primi în Societate cel puțin alți doi membri noi.

Cererile de înscriere, însoțite de cotizația pe un an, se pot adresa d-lui *Spiru C. Haret*, strada Verde, București.

Comitetul: *Președinte*, Ioan Kalinderu, *Membbru al Academiei Române*. — *Vice-președinte*, Sava Șomănescu, mare proprietar, fost senator. — *Administrator și casier*, Spiru C. Haret, *Ministru, profesor universitar*. — *Secretar*, Const. Bann, profesor secundar, fost inspector școlar. — *Membrii*: Petre Gârboviceanu, *Administrator al Casei Sibișericii Autocefale Ortodoxe Române, profesor la Seminarul Central și director al Șc. Normale a Societății pentru învățătura poporului român*; I. Dimitrescu Procopie, senator, fost *Primar al Capitalei*; M. Vlădescu, fost *Ministru, profesor universitar*; Cristu S. Negoescu, fost *administrator al Casei Școalelor, profesor secundar*; Pompiliu Eliade, profesor universitar. — *Cenzori*, Const. Alimăneșteanu, inginer de mine; Preotul econom Const. Ionescu, profesor secundar; Const. Alexandrescu, institutor.

Membri înscriși și cotizațiuni plătite (urmare).

N. Popescu (Buzău), 1 leu; Dumitru R. Stănilescu (Odăile), 1 leu; Florea I. Stănescu (Scurtești), 1 leu; Vasile N. Oncescu (Beciu-Buzău), 1 leu; Ilie C. Dabija (Mlayat-Bnzău), 1 leu; Nicolae S. Ghica (Meteleu), 1 leu; Marin D. Petre (Fârsoc-Bădila), 1 leu; Viorică Mironescu (Movila Ou), 1 leu; Maria Vernescu (București), Eug. Dumitrnsu (N. I. Const. Buzău), 1 leu; Pr. N. Efreu (Săgeata), 1 leu; E. Contescu (Baba-Ana), 1 leu; Spiridon Georgescu (Mărăcineni), 1 leu; Dumitrescu Maria (Nehoiu), 1 leu; Gh. Stănculescu (Gura), 1 leu; G. Constantinescu (Calvini), 1 leu; I. Popescu (Vad Sorești), 1 leu; Cristea Stănescu (Pogoanele), 1 leu; C. N. Dăscălescu (Viperești), 1 leu; A. Ștefănescu (Lapoș), 1 leu; Jac Gorgoi (Zilișteanca), 1 leu; Chiarazie Metaxa (Buzău), 1 leu; Ion I. Sturzoiu (Mânzălești), 1 leu; N. Ionescu Nae (Pleșcoiu), 1 leu; Ioan Mircean (Buzău), 1 leu; Dumitru Popescu (Pietroasa), 1 leu; Toma Popescu (Cătuna), 1 leu; A. Cernătescu (Gura-Sărații), 1 leu; P. Gârboviceanu (București), 5 lei; Maria P. Gârboviceanu (București), 3 lei; Petre P. Gârboviceanu (București), 2 lei; C. Georgescu (București), 2 lei; I. Sălceanu (București), 2 lei; George Moianu (București), 2 lei; V. Opreșcu (București), 2 lei; C. Alexe (București), 2 lei; N. Bănulescu (București), 2 lei; Florea Cristescu (București), 2 lei; Dima Cristeseu (București), 2 lei; Badea Cireșeanu (București), 10 lei; C. I. Șonțu (București), 2 lei; Eliodor Constantinescu (R. Vâlcea), 5 lei; C. Mateescu (R.-Vâlcea), 3 lei; Diac. Nicolae Mateescu (R.-Vâlcea), 6 lei; St. Filoreanu (R.-Vâlcea), 2 lei; Constantin Mihăilescu (R.-Vâlcea), 2 lei; Gr. Sinescu (R.-Vâlcea), 3 lei; Raul Bulfuschi (R.-Vâlcea), 3 lei; Pr. M. Rautu (R.-Vâlcea), 2 lei.

Numărul membrilor înscriși în cursul anului 1908 este de 513, iar veniturile societății, tot în acest timp, sunt de 2315.

(Va urma în numărul următor).

SOCIETATE IN COMANDITĂ

WEIL, JOSEPH & Co. Succ.

BUCUREȘTI, Str. Smârdan No. 5, Casa Țăranu.

Mare depozit de unelte și

Mașini agricole și industriale

• • SPECIALTĂȚI BREVETATE • •

Recomandă Domnilor Agricultori:

Pluguri de oțel originale Bächer
de tot felul.

Grape de oțel originale Bächer
mișcătoare, nemișcătoare, lanțate și
canadiene cu arcuri ultima noutate.

Garnituri de trecreat din renumita
fabrică *Hofherr & Schrantz* Viena,
cele mai solide și cele mai bune în
funcțiune.

Batoze de porumb cu abur, brevetate
«Casali», din aceeași fabrică, cele
mai căutate.

Vânturători No. 5 pe 4 roate de tran-
sport, originale *Hofherr & Schrantz*,
Viena.

Trioare originale Heid, Stockerau
brevetate, cu ventilație și table fre-
zuite, toate mărimile.

Semănătoare prin împrăștiere, origi-
nale *Hofherr & Schrantz* 3,80 m.
lățime, ultimul model perfecționat.

* Semănătoarele în rânduri, celebra
marcă *Unicum Drill*, brevetate, ori-
ginale *Melichar*, cu aparat de se-
mănat prin lingurițe de oțel niche-
late extra-solide, a căror rezistență
o garantăm zece ani de zile. (Fe-
rițivă de semănătoare cu roțile ca-
nelate, cari ușor expun semințele
vătămării.

Prese hydraulice de vin, Teascuri și
zdrobitoare de struguri din fabrica
specială *Merrem & Knötgen*, Wit-
tlich, Germania.

Motoare Austriace de precizie pentru
combustibil benzină din fabrica
Ozers & Bauer, Viena.

Mori pe postament de stejar din
fabrica *Hofherr & Schrantz*.

Pietre de moară din fabrica *Société
Générale Meulière*. La Ferté sous
Jouarre, Franța prima calitate, com-
puse din patru bucăți întregi fără
pept, etc., etc., etc.

PREȚURI ȘI CONDIȚIUNI DE PLATA FAVORABILE

Se garantează soliditate și buna funcțiune

Cataloage la cerere gratis și franco